

Arbitrage

Arbitrage verschilt fundamenteel van een gerechtelijke procedure. Hoe is arbitrage geregeld, wat zijn de voordelen en mogelijke uitdagingen? Wat zijn de kosten?

1 WAT IS ARBITRAGE?

Arbitrage is een methode van geschillenbeslechting waarbij twee of meer partijen een derde (of derden), de zogenaamde arbiter(s), belasten om hun geschil te beslechten door middel van een arbitrale uitspraak die dezelfde waarde heeft als een vonnis van een rechtbank.

De eigenheid van arbitrage is dat partijen zich ertoe verbinden (via het sluiten van een arbitrageovereenkomst) om, een bestaand of toekomstig geschil, niet voor te leggen aan de gewone rechtscolleges maar een beroep te doen op arbitrage.

Er geldt een principiële uitsluiting van de hoven en rechtbanken. Bij het bestaan van een geldig arbitragebeding is het rechtscollege verplicht zich onbevoegd te verklaren.

2 HOE IS ARBITRAGE GEREGLD?

Meestal kiezen partijen voor arbitrage via een **arbitrage-instelling** (CEPANI, ICC, LCIA, NAI, ...), die de procedure omkadert en waarvan het arbitrage-reglement door de partijen wordt aanvaard. Dit is de zogenaamde institutionele arbitrage.

Het is eveneens mogelijk om te kiezen voor **ad-hoc** arbitrage, d.w.z. zonder de hulp van een arbitrage-instelling. De partijen detailleren dan de door de arbiter(s) ("het scheidsgerecht") te volgen procedure.

Arbitrage wordt gereguleerd door het Verdrag van New York van 10 juni 1958 inzake de erkenning en tenuitvoerlegging van buitenlandse scheidsrechterlijke uitspraken (dat van kracht is in 159 landen).

Arbitrage wordt verder geregeld in de artikelen 1676 tot en met 1723 van het Belgisch Gerechtelijk Wetboek, en deze regels zijn gebaseerd op de UNCITRAL-modelwet inzake internationale handelsarbitrage van 1985 (zoals gewijzigd in 2006).

3 WELKE GESCHILLEN KUNNEN HET VOORWERP UITMAKEN VAN ARBITRAGE?

Ieder geschil van **vermogensrechtelijke** aard (d.w.z. te evalueren in geld) kan het voorwerp van een arbitrage uitmaken.

Niet-vermogensrechtelijke geschillen die vatbaar zijn voor een dading, kunnen eveneens het voorwerp van een arbitrage uitmaken. Niet-arbitreerbare geschillen zijn dus de uitzonderingen (bv. geschillen m.b.t. de status van personen zoals echtscheiding, en afstamming). Er bestaan ook enkele specifieke beperkingen op het gebied van arbeidsrecht, verzekeringsovereenkomsten of gedwongen mede-eigendom.

Publiekrechtelijke rechtspersonen kunnen partij zijn bij een arbitrageprocedure met betrekking tot de beslechting van geschillen over een overeenkomst.

Het scheidsgerecht kan voorlopige of bewarende maatregelen bevelen, met uitzondering van bewarend beslag.

Wanneer zich een bevoegdheidskwestie voordoet, kan het scheidsgerecht beslissen over zijn eigen rechtsmacht, met inbegrip van iedere exceptie met betrekking tot het bestaan of de geldigheid van de arbitrageovereenkomst.

4 WAT ZIJN DE MOGELIJKE RECHTSMIDDELEN TEGEN EEN ARBITRALE UITSPRAAK?

- Tegen een arbitrale uitspraak is geen beroep of verzet mogelijk. Er is dus maar één enkele graad van rechtspleging.
- De arbitrale uitspraak kan echter het voorwerp uitmaken van een vordering tot vernietiging wanneer ze niet meer voor de arbiters kan worden aangevochten.

De vordering moet worden ingesteld voor de rechtbank van eerste aanleg die beslist in eerste en laatste aanleg. De vernietiging wordt slechts in zeer specifieke gevallen, omschreven in artikel 1717 §3 Gerechtelijk Wetboek, toegestaan en betreft niet de grond van het geschil.

Buitenlandse partijen kunnen elke vordering tot vernietiging van een arbitrale uitspraak uitsluiten.

- Het is ook mogelijk om derdenverzet aan te tekenen tegen een beslissing die de arbitrale uitspraak uitvoerbaar heeft verklaard.

5 WELKE VOORDELEN BIEDT ARBITRAGE?

- **Vertrouwelijkheid:** de arbitrageprocedure is in wezen vertrouwelijk. De zittingen zijn niet openbaar.
- **Onafhankelijkheid en onpartijdigheid:** zoals rechters, zijn arbiters onafhankelijk en onpartijdig ten aanzien van de partijen, hun raadslieden evenals ten aanzien van andere arbiters. Zo niet worden ze gewraakt.
- **Snelheid:** Arbitrage heeft niet te kampen met de gerechtelijke achterstand van (sommige) hoven en rechtbanken. De keuzes van de partijen met betrekking tot de instaatstelling van de arbitrage evenals de beschikbaarheid van de arbiters kunnen niettemin de duurtijd van de arbitrage beïnvloeden.
- **Deskundigheid van de arbiter:** de mogelijkheid om een arbiter te kiezen die expert is op het vlak van het voorliggende geschil biedt kwaliteitsgaranties voor de uitspraak.
- **Ideaal in het geval van internationale geschillen:** in tegenstelling tot de gewone rechtscolleges biedt arbitrage een passende oplossing in het geval van een internationaal geschil. De arbitrage zou bijvoorbeeld in het Engels kunnen plaatsvinden.

6 WAT TE DOEN INDIEN EEN PARTIJ WEIGERT DE UITSpraak UIT TE VOEREN?

De partijen houden zich over het algemeen aan de arbitrale uitspraak. Zo niet, dan kan de uitspraak uitvoerbaar worden verklaard door middel van een eenvoudig verzoek aan de rechtbank van eerste aanleg, die de erkenning en uitvoerbaarverklaring slechts kan weigeren in de in artikel 1721 Gerechtelijk Wetboek genoemde gevallen. Een arbitrale uitspraak die aan bepaalde voorwaarden voldoet, kan ook gemakkelijk ten uitvoer worden gelegd in de 159 landen waar het Verdrag van New York van kracht is.

7 WAT ZIJN DE KOSTEN?

De partijen moeten de erelonen van de arbiters voorschieten. De arbitrage-instellingen voorzien barema's wat dit betreft. In principe schieten de partijen elk de helft van de kosten voor. Op het einde van de arbitrage moet het scheidsgerecht beslissen over de verdeling van de kosten en uitgaven.

Indien zij voor institutionele arbitrage kiezen, zullen de partijen ook de administratieve kosten van de betrokken arbitrage-instelling moeten betalen.

Verder zullen de partijen, net als in het geval van een gerechtelijke procedure, de kosten van hun verdediging (advocaat, technisch adviseurs, enz.) voor hun rekening moeten nemen.

Het wettelijke kader van de rechtsplegingsvergoeding is niet van toepassing op arbitrage. Drie grote tendensen bestaan om het lot van de arbitragekosten en de verdedigingskosten in de einduitspraak te regelen:

1. de in het ongelijk gestelde partij is gehouden het volledige bedrag van de arbitragekosten te betalen en aan de in het gelijk gestelde partij de volledige verdedigingskosten te betalen: dit is het principe "Costs follow the event", gebaseerd op het recht op volledige schadevergoeding;
2. de kosten van de arbitrage worden verdeeld in functie het succes van elke partij bij haar vorderingen;
3. elke partij zal de helft van de kosten van de arbitrage en haar eigen kosten van verweer dragen.

De partijen komen deze voorwaarden vaak overeen in de arbitrageovereenkomst. In andere gevallen zijn het de arbiters die vrij zijn om hierover te beslissen.

WIJ STAAN TOT UW BESCHIKKING VOOR EVENTUELE VRAGEN:

HUGO KEULERS
Vennoot
Commercial & Litigation
T +32 (0)11 26 00 40
T +32 (0)2 787 90 90
E hugo.keulers@lydian.be

ANNICK MOTTET HAUGAARD
Vennoot
Commercial & Litigation
T +32 (0)2 787 90 13
E annick.mottet@lydian.be

YVES LENDERS
Vennoot
Commercial & Litigation
T +32 (0)3 304 90 08
E yves.lenders@lydian.be

Lydian Brussels Office

Tour & Taxis
Havenlaan 86c b113
Avenue du Port
1000 Brussel - Bruxelles
België - Belgique

T +32 (0)2 787 90 00
F +32 (0)2 787 90 99

info@lydian.be
www.lydian.be

Lydian Antwerp Office

Arenbergstraat 23
2000 Antwerpen - Anvers
België - Belgique

T +32 (0)3 304 90 00
F +32 (0)3 304 90 19

info@lydian.be
www.lydian.be

Lydian Hasselt Office

Thonissenlaan 75
3500 Hasselt
België - Belgique

T +32 (0)11 260 050
F +32 (0)11 260 059

info@lydian.be
www.lydian.be

